

Oulu 29.12.1969

PANU:

MISSÄ TIEDOT TIERNAPOJISTA ?

Taas on kuljettu tiernalla, taas laulettu niin pojankoltiaiset kuin aikamiehetkin "Kolmen kuninkaan näytelmää". Perinne elää. Tietävästi perinnettä myös vaalitaan, niin kuin on jo vaalittu vuosikymmeniä. Monet meistä muistavat, että 30-luvulla alkoi tiernapoikaesityksiin tulla "vierasta verta", laulua, repliikkejä vääristeltiin, vanhaan runkoon ympätiin siihen kuulumattomia aineksia. Onneksi Tauno Kokko ja kumppanit silloin tarttuivat asiaan, ja siitä pitäen on Oulussa sitten vaalittu. Erikoisesti on syytä muistaa nykyisen Kemin poliisimestarin Kaarlo Forsmanin panos. Tiernalupahan oli ja on haettava poliisilaitokselta. Onneksi silloista komisarjasta kiinnosti myös itse perinne.

Minulta pyydettiin lähdetietoja: mistä tiedot kuvaukseen siitä, mikä ja mistä on Oulun tiernapojat. Oli kysymys muustakin kuin sanoista ja sävelistä, jotka helposti löydän Pohjois-Pohjalaisen Osakunnan laulukirjasta. Lisäksi olen piiloittanut hyllyihini sekä Onni Kauppilan Otavan kustannuksella ilmestyneen että Tauno Kokon julkaiseman vihkosen. Tiedän, että monet oululaiskirjailijat kertovat kuka enemmän, kuka vähemmän tiernapojista, toiset omakohteisistakin kokemuksistaan; Pakkala, Kianto, Koskenniemi, Jär-

ventaus, Lauri Pohjola, Paulaharju, mutta-mutta — mistä yleisesitys. Sanomalehdissä on tietysti ollut, mutta eihän niihin pääse käsiiksi, Kalliossa on ollut montakin juttua, varsinaiset tutkielmat Kalevi Roustin käsialaa. Löysin pari Kallion bibliografian kesken-eräisestä käsikirjoituksesta, mutta vasta kaupunginkirjaston avulla varsinaisen yhteenvedon. Sen on lehtori Rousti julkaissut jo niin varhain kuin 1948, Joulou-Kalliossa tietenkin. Muut kirjoituksensa ovatkin jo sitten spesiaalijuttuja ja johdattelevat meitä ulkomaille, kaukaisiin maihin. Monet oululaiset toki tietävät, että tiernapoika-asiassa juuri Rousti on paras asiantuntija. Pohjois-Pohjanmaan Maakuntaliiton vuosikirjassa 1959 kuuluu myös olevan Roustin tutkielma, kerrottiin Ainolasta, mutta minullapa ei satu juuri sitä vuosikirjaa olemaan. Ainakaan Oulun kirjaston mukaan ei sitten muita varsinaisia tiernapoikatutkielmia olekaan. Näinkö on vai eikö Ainola olisi ajan tasalla. Luulen, että edelliseen kysymykseen on vastattava myönteisesti. Tosin Ainolallakin saisi olla kortitettuna useampi kirjailija kuin on, mutta ne kirjailijat kyllä löytyvät Roustinkin kirjoituksista. Tutkijana lie ennen häntä painunut asiaan vain Samuli Paulaharju. Asia erikseen ovat Oulun tiernapoikaperinnettä laajempaan

tähtipoikaperinteeseen meillä ja esim. Ruotsissa liittyvät tutkimukset ja muut tallentamiset.

Eipä nyt lähdetä merta edemmäs, Evakka nämä kunnan sankarimme ovatkin tulleet lahden takaa ja sinnekin hyvin, hyvin kaukaa. Se Joulumysteeri, jonka perillinen Oulun tiernapokanäytelmä on, on ensin laulettu latinaksi. Näin keskiajalla Keski- ja Etelä-Euroopassa, lännessä. Nyt ei liene kaukana hetki, jolloin Oulun näytelmä käännetään "takaisin" latinan kielelle. Lehdet kertoivat, että Oulun kielikerhojen pikkujoulullannvietossa esitettiin oululaisten latinistien Italian kielelle kääntämä tiernapoikanäytelmä, joka tietysti saavutti suuren suosion. Kunnan tiernapojat Unto Paananen (yliopiston lehtori), Pertti Huttunen (vt. apul. prof.), Mauri Kirstinä (vpi lehtori) ja Onni Kelo (kapellimest.) saivat tietävästi palkkioksi kydytyksen Dante Alighierl-yhdistyksen vieraksi pääkaupunkiin. Kysymyshän oli todellisesta oululaisestä kanta-esityksestä.

Monet kuuluisuudet ovat alkoinaan esiintyneet tiernapoikina, noista mainituista kirjailijoistakin monet, ja monet leikkivät vielä vanhoina miehinä mielellään Herrootesta, Murjaanien kunngasta, Knihtiä ja Mänkkiä. Kerroin äskessä pakinassanl muutamista helsinkiläistyneistä kuuluisuuksista. Alkanaan oli Ostrobotnialla vuoden tapaus valtiollistetut tiernapojat, sitten kirjoitti nimimerkki Vaaran Poika Liittoon ratkiermukkaan Kunnalliset tiernapojat (jossa Oulun silloiset kaupunginjohtajat Eino J. Leino ja E. Alpo Autio olivat saaneet ikiomat roolit). Äskettäin kuuluu yliopiston piirissä esiintyneen "Hallinnolliset tiernapojat" ja tavallisesti luotet-

tavalta taholta saamieni tietojen mukaan vierailee Merikoskikerhon tämäniltaisessa vuosikokouksessa sellainen tiernapoikakvartetti, että se kelpaisi varmaan vaikka Kansallisopperaan.

"Ja me toivotamm', ja me toivotamm' /yhtä hyvää ja onnellista yötä!"

No, yö tätä kirjoittaessan tuli-kin taas vastaan. Koettakaahan rauhoittua joulunkin mentyä